

Kibrit ve Çakmak inhisarı kanunu

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 10/6/1929 - Sayı : 1212)

N° 1503

BİRİNCİ MADDE — Kibrit ile alev, kıvılcım ve hararet çıkararak her hangi bir maddeyi tutuşturmak için kullanılan müştail maddeli veya fitilli her nevi çakmaklar ve sun'î çakmak taşlarının imali, ithali ve satılması devletin inhisarı altındadır.

Bu maddenin hükmü kav veya fitilli kullanılan mekanizmesiz adı çakmalara şamil değildir.

İKİNCİ MADDE — Yukardaki maddede sayılan şeyleri satanlar ile bu kanunun neşrinden evvel harice ismarlıyanlar, neşir tarihinden itibaren bir ay içinde ellerinde bulunan veya ismarlanmış olan bu şeylerin cins, nevi ve miktarlarıyla buldukları yerleri, mntakaları mal memurluklarına bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar.

ÜÇÜNCÜ MADDE — İkinci madde mucibince verilecek beyannamelerde yazılı şeylerin dahilde bulunanlarından, bu kanuna tevfikân inhisar resmî alınarak serbestçe satılmasına müsaade olunur. Şu kadar ki çakmalardan alınacak olan inhisar resminden, evvelce alınmış olan istihlâk resmî indirilir.

Kanunun neşrinden evvel Türkiye için ismarlandığı kanaat verici evrak ve vesikalarla ispat edilen maddeler, iki ay için Türk limanlarına geldiği takdirde orijinal faturalarındaki maliyet fiyatına gümrük mahalline kadar yapılan masraf ve resimlerin ilâvesi suretile elde edilecek bedel mukabilinde Hükûmetçe satın alınır. Ancak orijinal faturalarındaki fiyatlar fahiş görüldüğü takdirde evvelki faturalar tetkik edilerek vasafisi almak veya mümâsillerinin fiyatları nazarı dikkate alınmak suretile kıymet takdir edilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Çakmak taşı ve kibrit yapmağa mahsus her nevi makine, alât ve edevatın ithali, imali, nakli, alın ve satımı memnurdur. Bu kanunun neşri tarihinde Türkiyede bulunan ve bu tarihten evvel ecnebi memleketlere ismarlandığı kanaat verici evrak ve vesikalarla ispat olunan bu gibi makine, alât ve edevatın sahipleri bir ay içinde bunların cins, nevi ve miktarını ve maliyet fiyatını bir beyanname ile mntakaları mal memurlüklerine bildirmekle mükelleftir.

BEŞİNCİ MADDE — Yukarıki maddede yazılı makine, alât ve edevat sahiplerinin müracaatı üzerine inhisar idaresince satın alınır. Fiatta uyuşulmadığı takdirde mahallin en büyük mal memurunun riyaseti altında ticaret odalarının ve bulunmayan yerlerde belediyelerce intihap olunacak bir âza ile mal sahibinin intihap edeceği diğer bir âzadan mürekkep bir komisyon tarafından fiyat takdir olunur. Makine, alât ve edevatın bu suretle satmak istemiyenler bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında ihraca mecburdurlar. Bu müddet zarfında ihraç etmiyen veya satmak için kıymetleri gösterir vesikalarla müracaat etmiyenlerin bu makine, alât ve edevatları, yukarda yazılı komisyon tarafından takdir olunacak bedel mukabilinde alınıp inhisar idaresine devrolunur.

ALTINCI MADDE — İnhisar altında bulunan kibrit, çakmak ve çakmak taşları cins ve nevilerine göre Maliye Vekâletince tespit ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek fiyatlarla ve bayiler vasıtasile satılır. Bayilere verilecek bey'îye miktarları dahi yukarıki fıkra mucibince tayin olunur.

YEDİNCİ MADDE — Kaçak olarak tutulacak kibrit ve çakmaklar musadere olunmakla beraber her kibrit kutusu için yirmi beş kuruş, her çakmak için beş yüz kuruş ve her sun'î çakmak taşı için yirmi beş kuruş para cezası alınır. Bu cezalar tahsili emval kanununa tevfikân

tahsil edilir. İnhisara muhalefet ve kaçakçılık edenlere, kaçakçılık hakkındaki hükümlere göre ceza verilir.

SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanun ile inhisar altına alınan maddelerin imal, ithal ve satım işleri hükmî şahsiyeti haiz ve Maliye Vekâletine merbut bir müdürlük vasıtasile idare olunur. İnhisarın fertlere ve şlrketlere devri caiz değildir.

DOKUZUNCU MADDE — İnhisar idaresi müdürü, Maliye Vekilinin inhası ve Reiscüm-hurun tasdikile tayin olunur. İdare ve hsap usulleri Maliye Vekâletine tayin ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname ile gösterilir,

ONUNCU MADDE — İnhisar idaresinin bütçesi müdürlükce tanzim ve maliye Vekâletince tasvip edildikten sonra Reiscümhurun tasdikına arz olunur. Her senenin hesabı kat'isi malî senenin sonundan itibaren altı ay içinde Büyük Millet Meclisine takdim olunur,

ON BİRİNCİ MADDE — İnhisar idaresinin ticarî mahiyette ki işleri verilecek mütedavil sermaye ile idare olunur. Alış verişlerle hesap işleri muhasebei umumiye kanunu kayıtlarından müstesnadır.

ON İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ON ÜÇNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına Maliye Vekili memrrdur,

8 haziran 1929

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarihi ve numarası</i>	:	2-6-1929 ve 1/504
<i>Bu kanunun neşir ve ilânı Başvekilliğe bildirildiğine dair Cüm. Reisliğinden gelen tezkerenin tarihi ve numarası</i>	:	8-6-1929 ve 4/283
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 12 2,169,227:229,231,241:244
<i>Bukanunla ilişkili olan kanunların numaraları :</i>		